

Iste

Byn är belägen längst i norr på östra sidan av Ljusnan mellan Istesjön och den av Ljusnan genomflutna sjön Or. Det s.k. sockenhvarfvet har börjat med denna by liksom det slutat med Wallsta d.v.s. i alla längder har börjats med Iste och slutat med Wallsta.

Iste torde vara en gammal by den utgjorde huvudbyn i en av de ”sköller” - skatterotlar som fanns i socknen: ”Este skiöldh”. Byns namn har skrivits Esteed (1605) Este (1615,1626) Iste (1724). Även formen Istij förekommer.

I 1615 års jordebok upptogs i Iste fem hemman likaså 1626 och 1724 men 1815 upptogs i byn sex hemmansnummer och så är det ännu.

Det har trots att ett prästbordshemman skulle funnits i Iste. Denna tro har vilat på en oriktig uppfattning av en uppgift i en jordebok (1542 och 1584) enligt vilken ett hemman i Iste innehafvs av en ”herr Oluff” som varit en prästman.

I vattendraget mellan Istesjön och Or har funnits krono-ålfiske skattlagt år 1552 till 1 lispund 12 marker ål (13,6 kg).

I Öhmans beskrivning av år 1784 uppgives att i Iste-ån funnits perlemusslor ”men knappt finnes i dem perlor ej heller gives någon perlefiskare” som Öhman uttrycker sig.

Gårdsnamnen äro:

Nr 1 Wästergården

Nr 2 Nygården I denna gård var den bekanta Anders Eriksson ”Nygårds-Anders” avled såsom sjömansmissionär i Stugsund inom Söderhamn år 1885. Han vistades någon tid (1883) i England där han idkade språkstudier och blev bekant med en engelsk dam som gav honom lektioner. Hon hette Alice Jane Turner och han ingick äktenskap med henne år 1884. Men redan 10 september 1884 avled Anders E efter några veckors sjukdom. Han begravdes på Söderhamns kyrkogård.

Nr 3 Ol-Pers

Nr 4 Petters

Nr 5 Östergården eller som den kallas Ol-Sims. Det antages vara detta hemman som angives på 1500-talet hava innehafvs av en prästman ”herr Oluff” viken torde vara densamme som 1556 omtalas såsom kyrkoherde. I 1815 års jordebok angives en Olof Simonsson på detta hemman. 1795 upptages endast fem hemman i byn

Nr 6 Medsand gården är belägen längst mot norr på östra sidan om Ljusnan vid stranden av sjön Or, namnet torde härleda ”midsand”. Vid stranden av Or på östra sidan förekomma flera sandsträckor. Medsand kan alltså vara den mellersta sandsträckan. Första gången jag såg namnet var 1794 års husförhörbok.

Källa E.G. Wengelins byar.